

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 300/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. júna 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., Jablunkov, Bělá 1005, Česká republika, zastúpenej Fridrich Paľko, s.r. o., Grösslingová 4, Bratislava, za ktorú koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. decembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., Jablunkov, Bělá 1005, Česká republika (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013 a žiada vydať tento nález:

„1) Základné právo spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., IČO: 62 364 197, zapísaná v OR vedenom Krajským súdom v Ostrave, sp. zn. C 7996, so sídlom: Jablunkov, Bělá 1005, okres Frýdek-Místek, PSČ 739 91 na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 8. 2013, sp. zn. 2 CoKR/42/2013 bolo porušené.

2) Základné právo spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., IČO: 62 364 197, zapísaná v OR vedenom Krajským súdom v Ostrave, sp. zn. C 7996, so sídlom: Jablunkov, Bělá 1005, okres Frýdek-Místek, PSČ 739 91 na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 8. 2013, sp. zn. 2 CoKR/42/2013 bolo porušené.

3) Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22. 8. 2013, sp. zn. 2 CoKR/42/2013 sa zrušuje.

4) Základné právo spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., IČO: 62 364 197, zapísaná v OR vedenom Krajským súdom v Ostrave, sp. zn. C 7996, so sídlom: Jablunkov, Bělá 1005, okres Frýdek-Místek, PSČ 739 91 na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. 6. 2013, sp. zn.: 6 K/14/2013 bolo porušené.

5) Základné právo spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., IČO: 62 364 197, zapísaná v OR vedenom Krajským súdom v Ostrave, sp. zn. C 7996, so sídlom: Jablunkov, Bělá 1005, okres Frýdek-Místek, PSČ 739 91 na spravodlivý súdny proces zaručené čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. 6. 2013, sp. zn.: 6 K/14/2013 bolo porušené.

6) Uznesenie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. 6. 2013, sp. zn.: 6 K/14/2013, sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

7) Spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., IČO: 62 364 197, zapísaná v OR vedenom Krajským súdom v Ostrave, sp. zn. C 7996, so sídlom: Jablunkov, Bělá 1005, okres Frýdek-Místek, PSČ 739 91 priznáva finančné zadostučinenie v sume 1.000,- € (slovom: tisíc eur 0/100), ktoré je jej spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8) Okresný súd Bratislava I a Krajský súd v Bratislave sú spoločne a nerozdielne povinní uhradiť spoločnosti KASINVEST spol. s r. o., IČO: 62 364 197, zapísaná v OR vedenom Krajským súdom v Ostrave, sp. zn. C 7996, so sídlom: Jablunkov, Bělá 1005, okres Frýdek-Místek, PSČ 739 91 trovy konania, tak ako budú vyčíslené v písomnom vyhotovení nálezu, na účet jej právneho zástupcu Fridrich Paľko, s. r. o. č. ú... vedený vo VÚB, a. s. do troch dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu a k nej pripojených príloh, sťažovateľ ako navrhovateľ podal 15. marca 2013 na okresnom súde návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka TECHNOMARKET spol. s r. o. v likvidácii, Púchovská 16, Bratislava (ďalej „TECHNOMARKET spol. s r. o.“). K návrhu pripojil [v súlade s § 12 ods. 2 písm. c) zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“ alebo „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“)] potvrdenie nezávislého audítora, ktorým tento potvrdil, že navrhovateľ voči TECHNOMARKET spol. s r. o., eviduje v účtovníctve v súlade s účtovnými predpismi pohľadávku s doloženým právnym dôvodom vzniku (vo výške 44 683,97 €), a sťažovateľ predložil i písomnú výzvu na jej zaplatenie zo 14. augusta 2012 adresovanú TECHNOMARKET spol. s r. o. Sťažovateľ označil aj ďalších veriteľov, voči ktorým je spoločnosť TECHNOMARKET spol. s r. o., v omeškaní o viac ako 30 dní, a to T.

T. a DOMO-REAL, spol. s r. o., ktorí si splatné pohľadávky prihlásili do likvidácie, a označil ďalšieho veriteľa V. K. Okresný súd uznesením č. k. 6 K 14/2013-31 z 27. marca 2013 po zistení, že návrh sťažovateľa spĺňa zákonom predpísané náležitosti, začal konkurzné konanie na majetok TECHNOMARKET spol. s r. o., a uznesením č. k. 6 K 14/2013-40 z 10. apríla 2013 vyzval TECHNOMARKET spol. s r. o., aby sa vyjadril k návrhu na vyhlásenie konkurzu a osvedčil svoju platobnú schopnosť.

TECHNOMARKET spol. s r. o., vo vyjadrení okrem iného uviedol, že sťažovateľ nemá voči nemu žiadnu pohľadávku, táto neexistuje napriek tomu, že ju sťažovateľ vo svojom účtovníctve eviduje. Naopak, sťažovateľ je dlžníkom spoločnosti TECHNOMARKET spol. s r. o. (pohľadávka na zaplatenie sumy 36 244 € s príslušenstvom), v zmysle právoplatného a vykonateľného rozsudku Krajského súdu v Ostrave č. k. 2 Cm 281/1998-283 z 26. septembra 2011 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 4 Cmo 149/2012 zo 7. júna 2012. Ani sťažovateľom označený veriteľ V. K. nie je veriteľom spoločnosti TECHNOMARKET spol. s r. o., naopak, TECHNOMARKET spol. s r. o., proti nemu vedie exekúciu na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5 Er 450/2009.

Okresný súd uznesením č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok TECHNOMARKET spol. s r. o., zamietol. Dospel totiž k záveru, že sťažovateľ na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu nebol aktívne legitimovaný (preto neskúmal už ani osvedčovanie platobnej schopnosti TECHNOMARKET spol. s r. o.). Aktívne legitimovaným na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu [§ 11 ods. 3, § 19 ods. 1 písm. c) ZKR] je iba ten veriteľ, ktorý má nespornú pohľadávku voči dlžníkovi 30 dní po lehote splatnosti, pričom na prípadné sporné pohľadávky súd neprihliada (sporné pohľadávky veriteľa nie sú spôsobilé založiť aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu). Sťažovateľ v konaní nepreukázal, že by takúto nespornú pohľadávku voči TECHNOMARKET spol. s r. o., mal. Okresný súd z vykonaného dokazovania naopak zistil, že TECHNOMARKET spol. s r. o., má voči sťažovateľovi pohľadávku priznanú právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu (rozsudok Krajského súdu v Ostrave č. k. 2 Cm 281/1998-283 z 26. septembra 2011 v spojení s rozsudkom Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 4 Cmo 149/2012 zo 7. júna 2012). Pokiaľ

sťažovateľ tvrdil, že má voči TECHNOMARKET spol. s r. o., pohľadávku na zaplatenie 44 683,97 €, s ktorou je TECHNOMARKET spol. s r. o., v omeškaní o viac než 30 dní, takáto preukázaná nebola. Okresný súd mal za preukázané, že sťažovateľ v minulosti nadobudol pohľadávky voči TECHNOMARKET spol. s r. o., na základe zmluvy o postúpení pohľadávky uzatvorenej 12. júla 1996 s V. K., Stavebno-obchodná činnosť (pohľadávky z faktúr vo výške 36 243,99 €). Sťažovateľ následne (8. augusta 2012) jednostranne započítal pohľadávky voči TECHNOMARKET spol. s r. o., pričom po zápočte mala zostať na úhradu pohľadávka sťažovateľa voči TECHNOMARKET spol. s r. o. vo výške 44 683,97 €. Pohľadávku voči TECHNOMARKET spol. s r. o., pôvodne nadobudol V. K., Stavebno-obchodná činnosť, postúpením od Všeobecnej obchodnej spoločnosti, s. r. o. (6. februára 1996). Následne V. K., Stavebno-obchodná činnosť, uzatvoril s TECHNOMARKET spol. s r. o., dohodu o vyrovnaní pohľadávky tovarovou kompenzáciou a pohľadávka bola takto uhradená. Neuhradená časť príslušenstva pohľadávky – penále 298 089 Kč – sa stala predmetom konania pred Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 20 Cb 368/99, avšak žaloba bola zamietnutá rozsudkom č. k. 20 Cb 368/1999-440 z 28. septembrom 2011 potvrdeným odvolacím súdom. Preto pohľadávka, o ktorú opiera návrh na vyhlásenie konkurzu sťažovateľ, musela byť považovaná za spornú.

Toto uznesenie potvrdil ako vecne správne krajský súd uznesením č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013.

Uznesenie okresného súdu č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013 nadobudlo právoplatnosť 1. októbra 2013.

Sťažovateľ sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 a uznesením krajského súdu č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013 odôvodnil tým, že týmito rozhodnutiami bola sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom (bolo mu znemožnené proti TECHNOMARKET spol. s r. o., viesť konkurzné

konanie); rozhodnutia nie sú dostatočne odôvodnené a vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci [nesprávnej interpretácie § 19 ods. 1 písm. c) ZKR] založeného na ústavne nesúladnom výklade aplikovanej normy. Sťažovateľ je totiž presvedčený, že neobstojí právny názor všeobecných súdov, podľa ktorého aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu môže byť len taký veriteľ, ktorého pohľadávka voči dlžníkovi je nesporná (a 30 dní po lehote splatnosti). Tento záver nemôže vyplývať ani z príkazu § 19 ods. 1 písm. c) ZKR neprihliadať pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu na záväzky dlžníka, ktoré sú sporné (resp. dlžník osvedčil ich spornosť). Ustanovenie § 19 ods. 1 písm. c) ZKR sa podľa presvedčenia sťažovateľa vzťahuje iba na osvedčovanie platobnej schopnosti dlžníkom, ale nie na pohľadávku osoby, ktorá navrhuje konkurz vyhlásiť (na posudzovanie jeho aktívnej vecnej legitimácie). Pokiaľ sudy vyžadovali, aby sťažovateľ mal nespornú pohľadávku voči dlžníkovi ako podmienku vyhlásenia konkurzu na majetok TECHNOMARKET spol. s r. o., vytvorili novú podmienku na vyhlásenie konkurzu nad rámec podmienok ustanovených v § 11 ods. 3 ZKR. Požiadavka aktívnej legitimácie navrhovateľa v takejto podobe nie je súčasťou ustanovení ZKR. Podmienky hypotézy právnej normy stanovuje zákonodarca. Samotnú platobnú schopnosť spoločnosti TECHNOMARKET spol. s r. o., ktorou sa mal okresný súd zaoberať, skúmať už opomenul. Skúmať platobnú schopnosť TECHNOMARKET spol. s r. o., boli sudy povinné aj v prípade, ak by dospeli k záveru o tom, že sťažovateľ nie je aktívne legitimovaný. Vyplýva to zo zmyslu a účelu právnej úpravy, ako aj z toho, že pluralita veriteľov umožňuje v konkurznom konaní v danom štádiu pokračovať aj v takomto prípade. Krajský súd sa navyše nedostatočne zaoberal odvolaním sťažovateľa, reálne nepreskúmal rozhodujúce otázky a ani nevysvetlil, z akých dôvodov dospel k záveru, podľa ktorého návrh sťažovateľa na vyhlásenie konkurzu na majetok TECHNOMARKET spol. s r. o., musel byť zamietnutý pre chýbajúcu aktívnu vecnú legitimáciu sťažovateľa.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ku ktorému malo dôjsť uznesením okresného súdu č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 a uznesením krajského súdu č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorá smerovala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013. V súlade s princípom subsidiarity svojej právomoci skúmal, či sú splnené podmienky konania pred ním o tejto časti sťažnosti sťažovateľa a dospel k záveru, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o sťažovateľom uplatnených námietkach porušenia jeho základných práv týmto rozhodnutím okresného súdu, pretože preskúmvanie jeho postupu zveruje Občiansky súdny poriadok v tomto

prípade odvolaciemu súdu. Odvolací súd vo veci o podanom odvolaní sťažovateľa rozhodol uznesením krajského súdu č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013. Krajský súd ako súd odvolací bol súdom, ktorému patrí právomoc posúdiť, či odvolanie sťažovateľa bolo dôvodné, a rozhodnúť o ňom.

Ústavný súd sťažnosť smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 K 14/2013-121 zo 14. júna 2013 z týchto dôvodov podľa § 25 zákona o ústavnom súde odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

Odlišná je situácia týkajúca sa tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013; vo vzťahu k nej je právomoc ústavného súdu daná.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Krajský súd uznesenie č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013 odôvodnil takto:

„Z obsahu spisu súdu prvého stupňa mal odvolateľ za preukázané, že navrhovateľ v súlade s citovaným ustanovením § 12 ods. 2 písm. c) ZKR na dokladovanie svojej pohľadávky pripojil k návrhu potvrdenie nezávislého audítora P. K., zo dňa 04. 03. 2013, ktorým audítor potvrdil skutočnosť, že navrhovateľ pohľadávku účtuje v účtovníctve spoločnosti v súlade s účtovnými predpismi a že pohľadávka má doložený právny dôvod svojho vzniku, spolu s písomnou výzvou k uhradeniu pohľadávky zo dňa 14. 08. 2012, ktorá bola adresovaná dlžníkovi.

Navrhovateľ v návrhu súčasne označil ďalších veriteľov, voči ktorým je dlžník v omeškaní viac ako 30 dní, konkrétne T. T., a spoločnosť DOMO-REAL, spol. s r. o., so sídlom Púchovská 16, 835 05 Bratislava, nakoľko ide o veriteľov, ktorí si svoj splatné pohľadávky prihlásili do likvidácie. Ako ďalšieho veriteľa uviedol navrhovateľ v návrhu V. K.

K vyššie uvedenému považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že v návrhu na vyhlásenie konkurzu musí veriteľ, ktorý podáva návrh, označiť svoju pohľadávku, ktorú má voči svojmu dlžníkovi a s ktorou dlžník mešká viac ako 30 dní po lehote splatnosti. Zároveň je povinný označiť ďalšieho veriteľa a uviesť jeho pohľadávku, pričom pohľadávku druhého veriteľa, ktorého v návrhu na vyhlásenie konkurzu uvedie, nemusí žiadnym spôsobom preukazovať, stačí, keď túto pohľadávku označí. Označenie veriteľa a jeho pohľadávky znamená okrem presnej identifikácie veriteľa identifikáciu výšky pohľadávky a jej splatnosti, pretože zákon vyžaduje, aby dlžník aj s touto pohľadávkou bol v omeškaní viac ako 30 dní po lehote splatnosti.

Navrhovateľ (veriteľ) musí preukázať písomnú výzvu ktoréhokoľvek veriteľa na zaplatenie pohľadávky dlžníkovi, ktorá sa preukazuje alebo uvádza v návrhu na vyhlásenie konkurzu. Pohľadávka druhého veriteľa sa nijako neosvedčuje, avšak ako to vyplýva z ustanovenia § 19 ZKR, táto pohľadávka tak isto ako pohľadávka navrhovateľa nesmie byť sporná.

Je na dlžníkovi, aby využil všetky procesné prostriedky a uplatnil akékoľvek dôkazy, ktorými osvedčí svoju platobnú schopnosť alebo neoprávnenosť návrhu na vyhlásenie konkurzu (napr. nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, skutočnosť, že navrhovateľ nie je veriteľom podľa hmotného práva, zánik spôsobilosti navrhovateľa byť účastníkom konania a pod.).

S poukazom na argumentáciu navrhovateľa – veriteľa prezentovanú v podanom odvolaní, že dlžník bol predĺžený v momente vstupu do likvidácie považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť, že veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu len pre platobnú neschopnosť dlžníka a nie pre predĺženie. Podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu pri predĺžení dlžníka zabezpečuje zákon tým, že ukladá túto povinnosť dlžníkovi a osobám, ktoré sú oprávnené a povinné konať v mene dlžníka alebo za dlžníka (štatutárny orgán, jeho člen, likvidátor, iný zákonný zástupca). Súčasne zavádza novú zodpovednosť povinných osôb za nesplnenie tejto povinnosti v § 11 ods. 4 ZKR (viď Ďurica M. zákon o konkurze a reštrukturalizácii, komentár, Bratislava: C. H. BECK 2012, 68 s.). ...

Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom spisu súdu prvého stupňa sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že veriteľom označená pohľadávka voči dlžníkovi je sporná a súd na prípadné sporné pohľadávky veriteľa neprihliada a takéto pohľadávky nie sú spôsobilé založiť navrhovateľovu aktívnu legitimáciu na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu.

Účelom konkurzného konania nie je zisťovanie existencie sporných pohľadávok. Konkurzný súd rozsiahlejšie dokazovanie vedie len v súvislosti so skutočnosťami, ktoré sú rozhodujúce pre posúdenie splnenia hmotnoprávných podmienok na vyhlásenie konkurzu. Oprávnenie podať návrh na vyhlásenie konkurzu – splnenie podmienok, musí veriteľ osvedčiť bez toho, aby bolo potrebné o existencii jeho pohľadávky viesť rozsiahle dokazovanie. Otázka preukázania alebo nepreukázania spornej pohľadávky musí byť vždy predmetom samostatného sporového konania, pričom konkurzný súd nemôže viesť v rámci konkurzného konania dokazovanie ohľadom preukázania základu pohľadávky, ktorej spornosť sa namieta.

Je však potrebné uviesť, že doterajší obsah spisu dostatočným spôsobom dokumentuje, že navrhovateľ nie je veriteľom dlžníka a nebol ním ani v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu. Skutočnosť, že navrhovateľ je dlžníkom dlžníka bola preukázaná právoplatnými a vykonateľnými rozhodnutiami príslušných súdov Českej republiky. V konaní pred prvostupňovým súdom bolo tiež preukázané, že ani ďalší navrhovateľom označený veriteľ dlžníka V. K. nie je skutočným veriteľom dlžníka, čo bolo jednoznačne preukázané rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 Cob 328/2012-478

zo dňa 22. 05. 2013, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Bratislava III č. k. 20 Cb 368/1999-440 zo dňa 28. 09. 20111.

Navrhovateľom označený dlžník ďalej dokladoval, že ani ďalší označený veriteľ, spoločnosť DOMO-REAL, spol. s r. o. Púchovská 16, 835 05 Bratislava, nie je veriteľom dlžníka s pohľadávkou 30 dní po lehote splatnosti (podľa § 12 ods. 2 ZKR), nakoľko dňa 31. 12. 2012 bola spoločnosťou TECHNOMARKET spol. s r. o. uzatvorená písomná dohoda o predĺžení splatnosti všetkých jeho pohľadávok do doby vymoženía pohľadávky exekučne od V. K.

Dohodu o predĺžení splatnosti označený dlžník uzatvoril aj s ďalším označeným veriteľom T. T. dňa 14. 01. 2013, ktorou bola predĺžená splatnosť všetkých vystavených a doručených faktúr spoločnosti TECHNOMARKET spol. s r. o., v likvidácii, do doby vymoženía finančných prostriedkov zo súdnych sporov a exekučných konaní vedených v prospech spoločnosti TECHNOMARKET spol. s r. o., v likvidácii.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie Okresného súdu Bratislava I č. k. 6 K 14/2013-121 zo dňa 14. 06. 2013 v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správne. “

Sťažovateľ sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu č. k. 2 CoKR 42/2013-147 z 22. augusta 2013 odôvodnil tým, že toto rozhodnutie je jednak nedostatočne odôvodnené a jednak je založené na ústavne nekonformnom výklade podmienok aktívnej legitímácie navrhovateľa v konaní o vyhlásenie konkurzu, pretože neobstojí taký výklad ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii, podľa ktorého aktívne legitimovaným subjektom na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu môže byť len taký veriteľ, ktorého pohľadávka voči dlžníkovi je nesporná [§ 19 ods. 1 písm. c) ZKR sa vzťahuje iba na osvedčovanie platobnej schopnosti dlžníkom], a zo žiadneho iného ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii takéto obmedzenie pre navrhovateľa v konaní o vyhlásenie konkurzu nevyplýva. Navyše, skúmať platobnú schopnosť TECHNOMARKET spol. s r. o., bol krajský súd povinný aj v prípade, ak by dospel k záveru o tom, že sťažovateľ nie je aktívne legitimovaný, pretože to vyplýva zo zmyslu a účelu právnej úpravy, ako aj z toho, že

pluralita veriteľov umožňuje v konkurznom konaní v danom štádiu pokračovať aj v takomto prípade.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o tom, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, resp. nereagoval na obsah odvolania sťažovateľa, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľa neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v odvolaní nastolil. Vysvetlil, z akého dôvodu dospel k záveru o tom, že sťažovateľ na podanie návrhu na vyhlásenie konkurzu na majetok TECHNOMARKET spol. s r. o., nebol aktívne legitimovaný, a z akého dôvodu musel byť jeho návrh na vyhlásenie konkurzu zamietnutý. Krajský súd neponechal bez povšimnutia odvolacie argumenty sťažovateľa, ktoré mali pre vec podstatný význam. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovateľ vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu však ďalej tvrdil, že toto je založené na ústavne neakceptovateľnom výklade zákona o konkurze a reštrukturalizácii,

pokiaľ ide o aktívnu legitímáciu navrhovateľa, a v prípade jej nedostatku, aj pokiaľ ide o osvedčovanie platobnej schopnosti dlžníka.

Podľa § 11 ods. 1 druhej vety ZKR návrh na vyhlásenie konkurzu je oprávnený podať dlžník, veriteľ, v mene dlžníka likvidátor alebo iná osoba, ak to ustanovuje tento zákon.

Podľa § 11 ods. 3 ZKR veriteľ je oprávnený podať návrh na vyhlásenie konkurzu, ak môže odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť svojho dlžníka. Platobnú neschopnosť dlžníka možno odôvodnene predpokladať vtedy, ak je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní s plnením aspoň dvoch peňažných záväzkov viac ako jednému veriteľovi a bol jedným z týchto veriteľov písomne vyzvaný na zaplatenie.

Podľa § 12 ods. 2 ZKR ak návrh na vyhlásenie konkurzu podáva veriteľ, v návrhu je povinný uviesť skutočnosti, z ktorých možno odôvodnene predpokladať platobnú neschopnosť dlžníka, ako aj označiť svoju pohľadávku 30 dní po lehote splatnosti a označiť ďalšieho veriteľa s pohľadávkou 30 dní po lehote splatnosti. K návrhu je veriteľ povinný pripojiť listiny, ktoré dokladajú jeho pohľadávku označenú v návrhu. Navrhovateľ pohľadávku doloží:

- a) písomným uznaním dlžníka s úradne overeným podpisom dlžníka,
- b) vykonateľným rozhodnutím alebo iným podkladom, na základe ktorého možno nariadiť výkon rozhodnutia alebo vykonať exekúciu,
- c) potvrdením audítora, správcu alebo súdneho znalca, že navrhovateľ pohľadávku účtuje v účtovníctve v súlade s účtovnými predpismi, a v prípade, že ide o pohľadávku nadobudnutú prevodom alebo prechodom, aj potvrdením audítora, správcu alebo súdneho znalca, že pohľadávka účtovaná v účtovníctve navrhovateľa má doložený dôvod vzniku, ak podáva návrh voči právnickej osobe, alebo
- d) potvrdením Ministerstva financií Slovenskej republiky o existencii pohľadávky štátu z príspevku poskytnutého dlžníkovi z prostriedkov Európskej únie, schváleného a účtovaného certifikačným orgánom.

Podľa § 12 ods. 3 ZKR ak návrh na vyhlásenie konkurzu podáva veriteľ, ktorý nemá na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo alebo organizačnú zložku podniku, v návrhu je povinný uviesť aj zástupcu na doručovanie písomností, ktorý má bydlisko alebo sídlo na území Slovenskej republiky; k návrhu je povinný pripojiť aj listiny preukazujúce, že zástupca poverenie na doručovanie písomností prijal.

Podľa § 19 ods. 1 písm. a) bodu 1a ZKR ak sa konkurzné konanie začalo na návrh veriteľa,

a) súd do 5 dní od začatia konkurzného konania 1. odošle dlžníkovi do vlastných rúk rovnopis návrhu spolu s uznesením, ktoré obsahuje najmä 1a. výzvu, aby sa do 20 dní od jeho doručenia vyjadril k návrhu a osvedčil svoju platobnú schopnosť...

Podľa § 19 ods. 1 písm. c) ZKR súd rozhodne o vyhlásení konkurzu vtedy, ak dlžník neosvedčil svoju platobnú schopnosť, inak rozhodne o zastavení konkurzného konania; pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu súd neprihliada na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť...

Ako vyplýva zo sťažnosti sťažovateľa, tento je presvedčený, že citované ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii je potrebné vykladať tak, že pre aktívnu legitimáciu navrhovateľa na vyhlásenie konkurzu sa nevyžaduje, aby navrhovateľ svoju pohľadávku voči dlžníkovi osvedčil, a zároveň tak, že aj v prípade, ak ju neosvedčí, je súd povinný skúmať platobnú schopnosť dlžníka.

Krajský súd, naopak, vychádzal z toho, že aktívne legitimovaným navrhovateľom konkurzného konania môže byť iba subjekt, ktorého pohľadávka nesmie byť sporná, pričom je na dlžníkovi, aby využil všetky procesné prostriedky a uplatnil akékoľvek dôkazy, ktorými osvedčí (okrem iného aj) neoprávnenosť návrhu na vyhlásenie konkurzu spočívajúcu (napríklad aj) v nedostatku aktívnej vecnej legitimácie, t. j. skutočnosti, že navrhovateľ nie je veriteľom dlžníka podľa hmotného práva, s následkom, že pokiaľ obsah konkurzného spisu v čase rozhodovania konkurzného súdu dostatočným spôsobom nedokumentuje, že navrhovateľ je veriteľom dlžníka a bol ním aj v čase podania návrhu na

vyhlásenie konkurzu, návrh na vyhlásenie konkurzu musí byť zamietnutý (bez toho, aby sa konkurzný súd zaoberal ďalšími otázkami).

Ako vyplýva z citovaných ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii, táto právna úprava vychádza z princípu, podľa ktorého konkurz na majetok dlžníka môže byť vyhlásený iba na návrh subjektov definovaných zákonom o konkurze a reštrukturalizácii. Jedným z týchto subjektov je veriteľ dlžníka. Zákon o konkurze a reštrukturalizácii zároveň stanovuje náležitosti návrhu veriteľa na vyhlásenie konkurzu, ktorých splnenie je predpokladom začatia konkurzného konania. Jednou z týchto náležitostí je aj pripojenie listiny, ktorá dokladuje pohľadávku navrhovateľa (napr. aj len potvrdenie audítora, že navrhovateľ pohľadávku účtuje v účtovníctve v súlade s účtovnými predpismi, a v prípade, že ide o pohľadávku nadobudnutú prevodom alebo prechodom, aj potvrdením audítora, správcu alebo súdneho znalca, že pohľadávka účtovaná v účtovníctve navrhovateľa má doložený dôvod vzniku, ak podáva návrh voči právnickej osobe). Pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka však konkurzný súd nemôže vychádzať iba z obsahu návrhu na vyhlásenie konkurzu; je povinný vziať do úvahy aj obsah vyjadrenia dlžníka k tomuto návrhu a ním predložené dôkazy. Opačný prístup by predstavoval neprípustný formalizmus v rozhodovaní konkurzného súdu. Pritom ani z ustanovenia § 19 ods. 1 písm. c) ZKR nevyplýva, že pri rozhodovaní o návrhu na vyhlásenie konkurzu prichádza do úvahy iba jeho vyhlásenie alebo zastavenie konkurzného konania. Pri rozhodovaní o vyhlásení konkurzu je daný v rovnakom ustanovení navyše konkurznému súdu zákonný príkaz neprihliadať na záväzky, pri ktorých dlžník osvedčil ich spornosť (bez toho, aby táto povinnosť konkurzného súdu bola zákonom obmedzená iba na posudzovanie otázky platobnej schopnosti dlžníka). Zmyslu a účelu právnej úpravy zákona o konkurze a reštrukturalizácii preto zodpovedá iba taký výklad citovaných ustanovení tohto zákona, ktorý vylučuje v prípade, ak by obsah konkurzného spisu ako celok nepotvrdzoval existenciu hmotnoprávneho vzťahu medzi navrhovateľom a dlžníkom, ktorého obsahom je pohľadávka navrhovateľa voči dlžníkovi, vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka. Nemožno totiž pripustiť, aby bol konkurz na majetok dlžníka vyhlásený na návrh osoby, ktorá nie je veriteľom dlžníka. Rovnako v tomto štádiu konkurzného konania je z rovnakého dôvodu vylúčené, aby za tejto situácie pre vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka

postačovala existencia iných veriteľov (hoc aj s nespornou pohľadávkou voči dlžníkovi), z ktorých však žiaden návrh na vyhlásenie konkurzu voči dlžníkovi so zákonom predpísanými náležitosťami nepodal.

Z uvedených dôvodov (a aj s prihliadnutím na priliehavé konštatovanie krajského súdu, podľa ktorého účel konkurzného konania vylučuje rozsiahlejšie dokazovanie otázky existencie pohľadávky navrhovateľa voči dlžníkovi a splnenie podmienok na vyhlásenie konkurzu vrátane aktívnej legitimácie navrhovateľa musí navrhovateľ osvedčiť bez toho, aby bolo potrebné o existencii jeho pohľadávky viesť takéto rozsiahle dokazovanie) nie je možné považovať výklad dotknutých ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii odvolacím súdom za taký, ktorý sa prieči zmyslu a účelu právnej úpravy konkurzného konania.

Preto, pokiaľ obsah konkurzného spisu ako celok dostatočným spôsobom dokumentuje, že navrhovateľ nie je veriteľom dlžníka a nebol ním ani v čase podania návrhu na vyhlásenie konkurzu (hoci navrhovateľ predložil konkurznému súdu s návrhom aj potvrdenie audítora o tom, že pohľadávku voči dlžníkovi účtuje v účtovníctve v súlade s účtovnými predpismi, ako aj o doložení dôvodu jej vzniku v účtovníctve navrhovateľa), neostáva než návrh na vyhlásenie konkurzu navrhovateľa zamietnuť, a to aj v prípade, ak by pohľadávky iných veriteľov voči dlžníkovi sporné neboli.

Krajský súd vo veci sťažovateľa svojím rozhodnutím naplnil princíp, podľa ktorého bol povinný postupovať pri nachádzaní práva tak, aby rešpektoval skutočný zmysel a podstatu základných (a aj jednoduchých) práv zúčastnených osôb, nepostupoval prísne formalisticky, a takto neumožniť priechod zjavnej nespravodlivosti.

Kontrolou zlučiteľnosti interpretácie a aplikácie dotknutých ustanovení právneho poriadku krajským súdom so sťažovateľom označenými ustanoveniami ústavy dospel ústavný súd k záveru, že je vylúčené, aby uznesením krajského súdu mohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľom označených práv.

S ohľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti rozhodnutiu krajského súdu odmietol podľa § 25 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Iba to, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. júna 2014